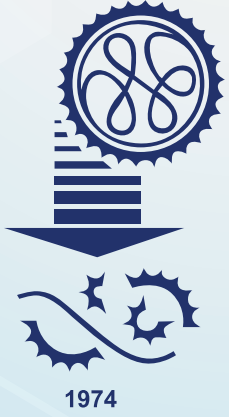

e-ISSN 2147 - 8325

Turkish Journal of Immunology

Türk İmmünoloji Dergisi

Volume / Cilt 9 Issue / Sayı 1 Nisan / April 2021

www.turkishimmunology.org

Sahibi / Owner

Türk İmmünoloji Derneği

Baş Editör / Editor-in-Chief

Prof. Dr. Günnur Deniz

*İstanbul Üniversitesi, Aziz Sancar Deneysel Tıp ve
Araştırma Enstitüsü, İmmünoloji Anabilim Dalı,
İstanbul, Türkiye*

gdeniz@istanbul.edu.tr

ORCID 0000-0002-0721-6213

Yönetici Editör / Managing Editor

Prof. Dr. Akif Turna

*İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa
Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Göğüs Cerrahisi Anabilim Dalı,
İstanbul, Türkiye*

akif.turna@gmail.com

ORCID 0000-0003-3229-830X

Yardımcı Editörler / Assistants Editors

Arzu Aral

*İzmir Demokrasi Üniversitesi Tıp Fakültesi,
İmmünoloji Anabilim Dalı, İzmir, Türkiye*

arzu.aral@gmail.com

ORCID 0000-0002-7300-1624

Ceren Çıracı

*İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi,
Moleküler Biyoloji ve Genetik Bölümü, İstanbul, Türkiye*

cerenciraci@gmail.com

ORCID 0000-0003-2162-0930

Tolga Sütü

*Boğaziçi Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi,
Moleküler Biyoloji ve Genetik Bölümü, İstanbul, Türkiye*

tolga.sutu@boun.edu.tr

ORCID 0000-0002-7813-8734

Yönetim Yeri / Administrative Office

Doğpa Ticaret AŞ Blok Yıldız Cad. No:55 34353

Beşiktaş - İstanbul, Türkiye

www.turkimmunoloji.org.tr

Yayın Sekreteri / Publication Secretary

Esra Dizdar

Dil Editörleri / Language Editors

Gürkan Kazancı

Dizgi-Grafik / Graphics

Ayfer Eryeşil - Arzu Deniz Ölmez

Yayın Koordinatörü / Publication Coordinator

Hira Gizem Fidan

Yayın Türü: Yerel Süreli

Yaymevi / Publisher

LOGOS YAYINCILIK TİC. A.Ş.

Yıldız Posta Cad. Sinan Apt. No. 36 D. 63/64 34349

Gayrettepe-İstanbul

Tel: (0212) 288 05 41

Faks: (0212) 211 61 85

mail: logos@logos.com.tr

web: www.logosyayincilik.com

Türk İmmünoloji Derneği'nin bilimsel içerikli resmi ve süreli yayın organıdır.

*Dergi dört ayda bir yılda 3 sayı (Nisan, Ağustos, Aralık) olarak yayımlanan açık erişim,
ücretsiz ve hakemli bir dergidir. Yayın dili Türkçe ve İngilizce'dir.*

*e-SCI, SCOPUS, TÜBİTAK ULAKBİM TR Dizin'de, Türk Atf Dizini
(Turkish Citation Index) ve 2020 yılının Eylül ayından itibaren de EBSCO tarafından
indekslenmektedir.*

It is the scientific official and periodical publication of the Turkish Immunology Association.

It is published quarterly as 3 issues every year (April, August, December).

TJI is an open Access, free and peer-reviewed journal. Its language both Turkish and English.

*This journal has been indexed in e-SCI, SCOPUS, TÜBİTAK ULAKBİM TR Dizin, Türk Atf
Dizini (Turkish Citation Index) since September of 2011 and EBSCO since September of 2020.*

©Her hakkı saklıdır. Bu dergide yer alan yazı, makale, fotoğraf ve illüstrasyonların elektronik ortamlarda dahil olmak üzere kullanma ve çoğaltılma hakları Türk İmmünoloji Derneği'ne aittir. Yazılı ön izin olmaksızın materyallerin tamamının ya da bir bölümünün çoğaltılması yasaktır. Dergi Basım Meslek İlkeleri'ne uymaktadır.

©All rights are reserved. Rights to the use and reproduction, including in the electronic media, of all communications, papers, photographs and illustrations appearing in this journal belong to Turkish Society of Immunology. Reproduction without prior written permission of part or all of any material is forbidden. The journal complies with the Professional Principles of the Press.

TÜRK İMMÜNOLOJİ DERNEĞİ

www.turkishimmunology.org

Yayın Kurulu / Editorial Board

Dr. Ali Önder Yıldırım
Helmholtz Zentrum München, Germany
oender.yildirim@helmholtz-muenchen.de
ORCID 0000-0003-1969-480X

Prof. Dr. Barbaros Oral
Bursa Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi,
İmmünoji Anabilim Dalı, Bursa, Türkiye
oralb@uludag.edu.tr
ORCID 0000-0003-0463-6818

Prof. Dr. Cevayir Çoban
The Institute of Medical Science (IMSUT),
The University of Tokyo Division of Malaria Immunology,
Japan
ccoban@ims.u-tokyo.ac.jp
ORCID 0000-0002-4467-7799

Prof. Dr. Cezmi Akdiş
Swiss Institute of Allergy and Asthma, Davos, Switzerland
akdisac@siaf.uzh.ch
ORCID 0000-0001-8020-019X

Prof. Dr. Derya Unutmaz
The Jackson Laboratory, Bar Harbor, USA
derya@mac.com
ORCID 0000-0001-8898-6633

Prof. Dr. Dicle Güç
Hacettepe Üniversitesi, Onkoloji Enstitüsü,
Emekli Öğretim Üyesi, Ankara, Türkiye
dicleguc17@gmail.com
ORCID 0000-0003-1203-2109

Prof. Dr. Güher Saruhan Direskeneli
İstanbul Üniversitesi, İstanbul Tıp Fakültesi,
Fizyoloji Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye
gsaruhan@istanbul.edu.tr
ORCID 0000-0002-6903-7173

Prof. Dr. Haner Direskeneli
Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları
Anabilim Dalı, Romatoloji Bilim Dalı, İstanbul, Türkiye
hanerdireskeneli@gmail.com
ORCID 0000-0003-2598-5806

Prof. Dr. İhsan Gürsel
Bilkent Üniversitesi, Moleküler Biyoloji ve Genetik Bölümü,
Ankara, Türkiye
ihsgursel@bilkent.edu.tr
ORCID 0000-0003-3761-1166

Prof. Dr. Ken J. Ishii
Tokyo University, Institute of Medical Science, Division of
Vaccine Science, Department of Microbiology and Immunology,
Japan
kenishii@ims.u-tokyo.ac.jp
ORCID 0000-0002-6728-3872

Prof. Dr. Mayda Gürsel
Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Biyolojik Bilimler Bölümü,
Ankara, Türkiye
mgursel@metu.edu.tr
ORCID 0000-0003-0044-9054

Prof. Dr. Moshe Ariditi
Cedars-Sinai Medical Center, Department of Pediatrics, USA
Moshe.Ariditi@cshs.org
ORCID 0000-0001-9042-2909

Dr. Oral Alpan
Amerimmune Clinic, Fairfax, USA
Oalpan@me.com
ORCID 0000-0001-7467-8541

Prof. Dr. Sühendan Ekmekcioğlu
MD Anderson Cancer Center, Department of Melanoma
Medical Oncology, Division of Cancer Medicine, Huston, USA
sekmekcioglu@mdanderson.org
ORCID 0000-0003-4079-6632

Prof. Dr. Şefik Sanal Alkan
Alkan Consulting LLC, Switzerland
sefik.alkan@gmail.com
ORCID 0000-0001-8922-6337

Prof. Dr. Yıldız Camcıoğlu
İstanbul Üniversitesi, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı
ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Emekli Öğretim Üyesi,
İstanbul, Türkiye
camciy@yahoo.com
ORCID 0000-0002-4796-6828

Danışma Kurulu / Advisory Board

Adil Doğanay Duru
Glycostem Therapeutics, Oss,
The Netherlands

Ahmet Özen
Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Pediatrik Allerji-İmmünoji Bilim Dalı,
İstanbul, Türkiye

Ahmet Eken
Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Tıbbi Biyoloji Anabilim Dalı,
Kayseri, Türkiye

Ayça Aslan
İstanbul Cerrahpaşa Üniversitesi,
Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, Pediatrik
Allerji-İmmünoji Bilim Dalı,
İstanbul, Türkiye

Ayça Sayı Yazgan
İstanbul Teknik Üniversitesi, Moleküler
Biyoloji ve Genetik Bölümü,
İstanbul, Türkiye

Ayten Nalbant
İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü,
Moleküler Biyoloji ve Genetik Bölümü,
İzmir, Türkiye

Batu Erman
Boğaziçi Üniversitesi, Moleküler
Biyoloji ve Genetik Anabilim Dalı,
İstanbul, Türkiye

Baran Erman
Hacettepe Üniversitesi, Çocuk Sağlığı
Enstitüsü, Pediatrik Temel Bilimler
Anabilim Dalı, HÜGEN, Can Sıcak
Translasyonel İmmünoji Araştırma
Laboratuvarı, Ankara, Türkiye

Cem Ar
İstanbul Cerrahpaşa Üniversitesi,
Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Hematoloji
Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye

Çağman Tan
Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Çocuk Sağlığı Enstitüsü, Çocuk Sağlığı
ve Hastalıkları Anabilim Dalı,
Çocuk İmmünoji Bilim Dalı,
Ankara, Türkiye

Deniz Nazire Çağdaş Ayyavaz
Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Çocuk Sağlığı Enstitüsü, Çocuk Sağlığı
ve Hastalıkları Anabilim Dalı,
Çocuk İmmünoji Bilim Dalı,
Ankara, Türkiye

Diğdem Yöner Ermiş
Bursa Uludağ Üniversitesi
Tıp Fakültesi, İmmünoji Anabilim
Dalı, Bursa, Türkiye

Duygu Sağ
Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir Biyotıp
ve Genom Merkezi, İzmir, Türkiye

Elif Karakoç Aydın
Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Pediatrik Allerji-İmmünoji Bilim
Dalı, İstanbul, Türkiye

Emel Eksioğlu Demiralp
İstanbul Memorial Hastanesi,
Doku Tipi ve İmmünoji Laboratuvarı,
İstanbul, Türkiye

Erdem Tüzün
İstanbul Üniversitesi, Aziz Sancar
Deneyisel Tıp Araştırma Enstitüsü,
Sinirbilim Anabilim Dalı,
İstanbul, Türkiye

Esen Şefik
Yale University, Dr. Diane Mathis ve
Dr. Christophe Benoist Laboratory,
USA

Esin Aktaş
İstanbul Üniversitesi, Deneyisel Tıp
Araştırma Enstitüsü, İmmünoji
Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye

Fatih Kocabaş
Yeditepe Üniversitesi,
Moleküler Biyoloji ve Genetik Bölümü,
İstanbul, Türkiye

Ferah Budak
Bursa Uludağ Üniversitesi
Tıp Fakültesi, İmmünoji Anabilim
Dalı, Bursa, Türkiye

Gaye Erten Yurdağül
İstanbul Üniversitesi, Deneyisel Tıp
Araştırma Enstitüsü, İmmünoji
Anabilim Dalı,
İstanbul, Türkiye

Gülderen Yanıkkaya Demirel
Yeditepe Üniversitesi, Tıp Fakültesi,
İmmünoji Anabilim Dalı,
İstanbul, Türkiye

Güneş Esendağlı
Hacettepe Üniversitesi,
Temel Onkoloji Enstitüsü,
Ankara, Türkiye

www.turkishimmunology.org

Danışma Kurulu / Advisory Board

Gürcan Günaydın

*Hacettepe Üniversitesi, Kanser Enstitüsü,
Temel Onkoloji Anabilim Dalı,
Ankara, Türkiye*

Hasibe Artaç

*Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi,
İmmünoloji Bölümü, Konya, Türkiye*

Hande Canpınar

*Hacettepe Üniversitesi, Kanser Enstitüsü,
Temel Onkoloji Anabilim Dalı,
Ankara, Türkiye*

İlgin Özden

*İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi,
Genel Cerrahi Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye*

Jülide Duymaz

*Trakya Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri
Meslek Yüksek Okulu, Edirne, Türkiye*

Leyla Pur

*University of Hospitals of Leicester NHS Trust,
England*

Murat İnanç

*İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi,
İç Hastalıkları Anabilim Dalı,
Romatoloji Bilim Dalı, İstanbul, Türkiye*

Mustafa Diken

*TRON - Translational Oncology at University
Medical Center of Johannes Gutenberg University,
Germany*

Neşe Akış

*Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Tıbbi Mikrobiyoloji Anabilim Dalı,
Edirne, Türkiye*

Neslihan Cabioglu

*İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi,
Cerrahi Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye*

Nesrin Özeren

*Boğaziçi Üniversitesi, Moleküler Biyoloji ve
Genetik Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye*

Safa Barış

*Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi,
Pediatrik Alerji ve İmmünoloji Bilim Dalı,
İstanbul, Türkiye*

Semir Beyaz

*Cold Spring Harbor Laboratory, Immunology,
USA*

Suzan Adın Çınar

*İstanbul Üniversitesi, Aziz Sançar Deneysel Tıp
Araştırma Enstitüsü, İmmünoloji Anabilim Dalı,
İstanbul, Türkiye*

Timuçin Avsar

*Bahçeşehir Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Tıbbi Biyoloji Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye*

Tunç Akkoç

*Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Pediatrik Alerji-İmmünoloji Bilim Dalı,
İstanbul, Türkiye*

Umut Can Küçüksezer

*İstanbul Üniversitesi, Aziz Sançar Deneysel Tıp ve
Araştırma Enstitüsü, İmmünoloji Anabilim Dalı,
İstanbul, Türkiye*

Vuslat Yılmaz

*İstanbul Üniversitesi, Aziz Sançar Deneysel Tıp ve
Araştırma Enstitüsü, Sinirbilim Anabilim Dalı,
İstanbul, Türkiye*

İçindekiler / Contents

Derleme / Review

Hyperinflammation Syndrome in COVID-19 Disease: Pathogenesis and Potential

Immunomodulatory Agents

COVID-19 Hastalığında hiperenflamasyon sendromu: Patojenez ve Potansiyel İmmünomodülatuar Ajanlar

M. Hidayat, D. Handayami, F. Nurwidya, S. L. Andarini 1-11

Klinik Araştırmalar / Clinical Investigations

Flow Cytometric Analysis of T Cell Vβ Repertoire in Combined Variable Immune

Deficiency Patients with TACI Mutations

TACI Mutasyonu Bulunan Yaygın Değişken İmmün Yetmezlik Hastalarında T Hücre Vβ Repertuarının Akım Sitometrik Analizi

S. Oskay Halacli, B. Ozbek, E. Soyak Aytekin, I. Yaz, C. Tan, D. Cagdas Ayvaz,
I. Tezcan 12-19

Computational Mapping of Class I HLA-A specific Cytotoxic T Lymphocyte epitopes

of *Mycobacterium tuberculosis* and Their Potential Role in Vaccine Design

*Aşı Tasarımında *Mycobacterium tuberculosis*'in Sınıf I HLA-A'ya Özgü Sitotoksik T Lenfosit Epitoplarının İşlemsel Haritalaması*

E. Tahangamariappan, M. Mohan, K. Sundar 20-27

Effect of Hypnotherapy on Immuno Response and Standard Therapy in Psychogenic

Asthma Patients

Psikojen Astım Hastalarında İmmün Cevap ve Standart Tedavi Üzerinde Hipnoterapinin Etkisi

Y. S. Sutanto, H. Kalım, K. Handono, A. Sudiyanto 28-35

Effect of Adipose-Derived Mesenchymal Stem Cell on the Expression of Bax/Bcl-2, Ki67, VEGF, TNF- α , and Endometrial Implants in Metformin-Administered Endometriosis Mice (A Mouse Model in Endometriosis Study)

Bax/Bcl-2, Ki67, VEGF, TNF-a Ekspresyonları ve Metformin Uygulanan Endometriyozis Farelerindeki Endometrial İmplantlar Üzerinde Adipoz Kaynaklı Mezenkimal Kök Hücrelerinin Etkisi (Endometriyozis Çalışmasında Fare Modeli)

I. Mulyantoro, N. P. Noerpramana, Y. H. Febrianto, W. Widwiati, P. Purwati, S. Suhartono, T. Tjuwantono, I. Wijaya 36-49

Acute Effect of Repeated Sprint and Aerobic Endurance Training on Foxp3⁺ Regulatory T Cells and Cytokine Levels

Tekrarlı Sprint ve Aerobik Dayanıklılık Antrenmanının Foxp3⁺ T Regülatör Hücreler ve Sitokin Düzeylerine Akut Etkisi

O. Akkoç, D. Genç, H. Özel, R. F. Kayhan, M. Gökalp, Ö. Kırandı, İ. Yücesir, T. Akkoç 50-58

Yayın Politikaları ve Yazım Rehberi ..... VII-X

Editör'den / *Editor*

Sevgili meslektaşlarım,

Türk İmmünoloji Dergisi, 2021 yılı ilk sayısını sizlerle paylaşmaktan büyük mutluluk duyuyorum. Dergimizin bugüne gelmesinde emeği geçen tüm yayın ekibine çok teşekkür ediyorum, yeni ekibimize hoş geldiniz diyorum.

Dergimizi daha ileriye taşıyabilmek, okunurluğu yüksek, uluslararası standartlarda bilimsel bir yayın organı olmak yönünde gösterdikleri katkı ve desteklerinden dolayı yönetici editör, yardımcı editörler, yayın kurulu ve danışma kurulunda yer alan değerli hocalarımıza teşekkür ediyorum.

Bir adet derleme ve beş özgün makalenin yer aldığı bu sayımızdaki çalışmaların ilgi ile okunacağını ve başka araştırmalara ışık tutacağını umuyorum.

Tüm sağlık çalışanlarını COVID-19 pandemi sürecinde göstermiş oldukları özverili çalışmalarından dolayı kutluyor, pandemi döneminde artan iş yükünün yanında kıymetli çalışmalarını dergimiz yolu ile paylaşan araştırmacılara ve yayın değerlendirme sürecinde değerli görüşleri ile hakemlik katkısında bulunan akademisyenlere çok teşekkür ediyorum.

Saygılarımla,

Prof. Dr. Günnur Deniz